

gledavci in gledavke so bili grozno lepo oblečeni, kateri so vsi po carovim ukazu obraznice imeli, da bi se slednji brez spoznan biti po svoji volji lahko na tanko razgledal. Vsih oči so bile obernjene na trumo pripeljanih deklic, od katerih je ena zaljši od druge bila. Vsaka želi sicer izvoljena biti, pa vendar nobena ne vé, ktera da bo. Nar prijetniši se je gledavcam zdela kneginja Elizabeta Barbarikinja, ona sama je upala, da zavoljo svoje plemenitosti in sloveče lepote mora cesarica izvoljena biti.

Zdaj na enkrat stopi memo vsih družih bliskajoče oblečena lepa prikazin v dvorano z mnogimi strežaji, toda tudi z obraznico čez obličje, — vsi jo za carskiga ženina čislajo, in nezapopadljivo veselje je prešinilo kneginjo Barbarikinjo, ko jo zala prikazin ogovori, in vsa trepeče, ko se od nje naprej odtegne. Ker pa vendar večkrat nazaj do nje pride in se prilizljivo z njo pomenkva, si že v duhu ošabna misli cesarski venec na svoji glavi in vse druge poklicane tovaršice pod svojimi nogami.

Natalia Nariškinja je tudi med gledavci, toda bolj od zadaj zraven svojiga dobrotljiviga rednika Matveva je sedela ponižno oblečena brez zlata in biserov. — Kmalu za uno zalo prikaznijo je prišel tudi njeniga rednika prijatelj, kapitan, s katerim se je ona tolikokrat doma prijazno pogovarjala, imel je le pol obraznice čez obličje. Ko se ji približa, ga je Natalia z navadno priprostostjo vprašala: če si je car že izbral nevesto? Ne še — ji odgovori Aleksi — pa če bi ga rada vidila, te peljem do njega. O ne, ne — mu odgovori Natalia — jez sim že s tem mesticam zadovoljna.

Zna biti, pravi spet Aleksi, da bi si car tebe izbral, če bi te vidil. O jez ne hrepenim po taki časti in jo iz serca privošim kneginji Barbarikinji. — To je vendar prevelika ponižnost, ji odgovori Aleksi, zakaj le pomisli, da bi znala morebiti cara in celo cesarstvo osrečiti.

Vse to pergovarjanje jo je v serce speklo; globoko je zdihnula in solza ji priteče na zalo lice. Aleksu je bilo sedaj popolnoma očitno, da ga serčno ljubi, in da za-nj, kakor kapitana, več mara, ko za mogočniga cara.

Sedaj na glas zavpije rekoč: obraznice proč iz obličij!

Ko bi trenul, vse potihne. Vsih oči se naglo obernejo na cara, ker tudi on več obraznice nima; vsim serca trepljejo in pazljivo poslušajo, ktere deklice ime bodo zaslišali, da jo cesarico pozdravijo in se ji vklonejo; — kneginji Barbarikinji pa je bilo, kakor da bi jo bila strela zadela, ko je spoznala po odloženih obraznicah, da tista zalo prikazin, ktera ji je toliko prijetniga sladkljala, ni bil car, ampak le carov norec. Ko je pa celò krono na glavi ponižne Nariškinje zagledala in glas zaslišala: „tukaj glejte svojo carico, Moškovitarski veljaki!“ je omedlevši dvorano zapustila.

J. P.

Novičar iz storanskih krajev.

Iz Lutomera na spod. Štajarju 7. decembra.
Xv. Neznam od veselja kaj! Narava u svoji moči še nam z jasnimi dnevi strežuje i za poljska — posebno gorička opravila s prihladnim vremenom nakimavlje.

Kada človek germolenje delavcev u naših vinogradih premotruje, posili se mu u njega znotrajnstvi misel: Da Bog vsemogoči nam sopet svojo blagodarno ruko i srečnejše čase podati hoče.

Vinska cena po tergatvi do 95, 100 do 115 i celò 120 for. štrtinjak s posodvoj se je zaradi zastalega kupovanja silno znižala.

Tudi Madžari nam svojo pikolo *) u tedninskem teržtvi narivavlejo. Tedninski sejm kod nas se sploh povekšuje; doidejo ljudi od raznih dalešnjih krajev.

*) Tak imenujejo naši ljudi madžarsko vino, koje je izverstno kislo i silno.

Pis.

Učenci našo školo silo napunjavlejo, pa le škoda, da nam knjig tak zbilno manjka.

Poslednje Vas še molim, da u mojem dopisu od 24. aug. (list Novic 72.) popraviti blagovolite, da mili rajni dobrotnik dr. Ivan Gottweis je sporočil za osnovo 4. razreda normalnih učilnic v svoji operoki 8000 fl., ne pa 4000, kakor tamo natisnjeno stoji. Z Bogom!

Novičar iz mnogih krajev.

Za Ogersko, Horvaško in Slavonsko, kakor tudi za vojvodino Serbsko in Temeški banat je prišel 29. novembra cesarsk patent, ki odpravi marsiktere stare v teh deželah posebne pa slabe postave zastran vlastništva ležečiga premoženja (zemljiš itd.), in ker pride občni gradjanski zakonik prihodnje tudi v teh deželah v veljavnost, vrvnà te lastinske pravice v soglasji s postavami omenjeniga zakonika. — Ministerstvo vojaštva je ukazalo, da v tistih krajih, ker se na nobeno vižo ne more za popotne vojake mesa dobiti, se jim mora namesto njega druga tečna domača jed za kosilo skuhati. — Maršala Radecki-ga pričakujejo na Dunaj. — Sliši se, da se bodo pri nekterih višjih cesarskih službah nektere važne spremembe zgodile. — Iz Zemuna je šla nek deputacia na Dunaj, cesarja prosit, naj bi Zemun (Semlin) v svobodno luko (Freihafen) povzdigniti blagovolil. — Učilnica v Ogerskim Altenburgu, kjer se uči višji kmetijstvo, ima letos dokaj učencov, iz Ogerskiga, Erdeljskiga, Vojvodine, Českiga, Marskiga, Galicie, Austrie in Tiroljskiga. — Odertniki ne dajo miru: na Tiroljskim nekteri žitarji pripovedujejo, da prihodnje leto bo žito tako plesnélo, kakor letos grojzdje. — Od vsih krajev se sliši, da take zime kakor letos že ni bilo od leta 1800. — Napolitanska in Angleška vlada ste bile prvi, ki ste po svojih poročnikih Napoleona za česarja spoznale. — Ravno je prišla iz Londona važna novica, ktero je minister deržavnemu zboru naznanil, da je namreč novi cesar zagotovil, zvesto spoštovati vse pogodbe od leta 1815. — Turk bo nad Černogorce glasovitiga Omer-Pašata poslal. Carigradski časnik Černogorce še vedno svoje „nar nepokojniši podložnike“ imenuje! — Vse se čudi nad prepovedjo turškigasultana, po kateri ne sme prihodnjič nobeni ptuji parobrod z ljudmi skozi Bospor, ki je stara pot za kupčijo v Azio. — Angleški minister denarstva D'Israeli je v poslednjim deržavnim zboru 5 ur razkladal, kako naj bi se deržavni dohodki in stroški za leto 1853 poravnali brez da bi davki na ktero stran prehudi bili; predlogi njegovi, ktere časniki hvalijo, pridejo v pretres deržavnemu zboru.

Nektere Liburnske besede.

Nabral J. Volčič.

Divić, okroglo gledišje, (das Amphitheater, besonders jenes zu Pola; aber auch jedes Amphitheater). Prostí ljudi to tako pripovedujejo: „Vile Učkarske so stavile z nekimi drugimi Vilami, da bodo v Pulju v jedni noči z Učke kamenje nošec i kodeljo predoč do petelino-vega petja Divić sagradile, — ali kaj se zgodí? žena v Pulju peče kruh in, mesec ga, pleskne z rokami po umesenemu hlebcu, zbudi peteline, ti počno peti, in Učkarske Vile so stavo zgubile, ga niso mogle dodelati in ga niso smele potle pokriti. Še dva druga Divića sta na svetu, in tud ta dva so Vile sozidale. Divić od „Diva“ = „Vila“ ali od „diviti se“.

Ponos, Vorwurf, na Krajskem „ponašati“, „oponašati“, z. B. „sam molil, se postil, hodil na prostjenje, neka ne budi Bogu ponos“; v staroslovenskem „ponos“, Vorwurf; morebiti je bolj prav, ko serbski „ponos“, edler Stolz. (Dalje sledí.)

Od sv. Štefana v rožni dolini 13. dec. Vreme je tudi pri nas jako ugodno, kmetiči gonijo še svojo živino na pašo; ozimna lepo kaže. Marsikter šolarček jo še bos u šolo priskače; — vse se čudi nad tak prijaznem vremenom u adventu. Gorkomer na sončnem kraju je večkrat 14. stop. R. in še več kazal. Bog daj barmem do Božiča tako! Jančar.

Iz Laškiga (Tüffer). Na tukajšni postaji se je v petek 10. decembra zvečer žalostna nezgoda pripetila. Mlad mož, rojen Ljubljčan, tovarnik na železnici, je po nepazljivosti pod kolesa vozov prišel. Ko je namreč vlak že naprej — proti Celju — se gibal, je hotel berž na stopnice voza skočiti. Spoderkne, ter pade med kolesa, ki mu eno nogo so strašno zdrobile. Pripeljejo poškodovaniga u Celje u vojaško bolnišnico. Zdravniška pomoč je bila koj pri rokah, pa ni bilo mogoče ga oteti. Drugi dan je grozovitni rani snet bil pristopil, in nesrečnik je prerani smerti zapadel.

Iz Št. Jungerte na Poharjih 13. grudna. L. Tudi pri nas, kakor v bližnjih Žrečah, se šola dobro obnaša, čeravno nimamo učitelja, imamo pa prav pridnega g. kaplana, ki so vsi za šolo vneti. Pri nas je šola že pretesna, ker o delavnikih in praznikih skupej okoli 80 otrok v šolo hodi, čeravno je fara zelo gorata. Mladi ljudje v naši fari znajo veči del slovensko brati, akoravno še ni bilo nikdar tako imenovane očitne šole tukaj. Natihama je pa že precej dolgo šola tukaj, kjer so se gorjanski otroci slovensko brati in sosebno keršanskega nauka učili. Sedajni pridni g. kaplan J. P. hočejo tukajno mladino tudi v pisanji itd. toliko izuriti, kolikor gorjanski ljudje ravno potrebujejo. Takšna šola bo menda koj narboljši. — Naj bi farmani svojim dušnim pastirjem kaj priboljšali in jih prosili, da bi otroke učili, svesti si znajo biti, da njih prošnja ne bo prazna. Gospod fajmošter Straniške fare sv. Lovrenca bi gotovo tudi radi še dalej otroke učili, kakor so v začetku svojega nastopa storili, ako bi se njih trud z nehvaležnostjo ne splečeval. Saj je v Stranicah nova, prav drago sozidana šola, pa že dolgo — prazna stoji. — Toliko naj bo prijazno rečeno na „Al bo kaj?“ iz Žreč v 98. listu „Novic“.

Iz Komenda smo prejeli sledečo mično pesmico, zloženo za ondašnjo šolsko mladino:

Hej mladenči, v šolo! V njo glas budi i kliče.
Nova zarja, nov se dan nad nas lepó pomiče.
Hajdi v šolo! Kdor će biti kaj možá, človeka,
Naj mladenč ubogljiv, priden, rad u šolo teka.
Kakor čolnu Savi prepušen'mu brez brodnika,
Kakor v hosti čedi ovec gre brez oskerbnika:
Lih tako človeku gre, ki nič se ni naučil;
Reva svedrom se bo dilje skublat mučil.

Za naukov zlatim cvetjem pridno hrepenimo!
Kot čebele svojo sterd i vosek svoj berimo!
Bog Vam plačaj, ki ste pot u šolo nam odperli,
Večno Vas Komenčan pomnul bo, gospodje verli!

Požencan.

Iz Ljubljane. Včeraj je bil gosp. Kosmač, novoizvoljeni skriptor pri c. k. bukvarnici Ljubljanski, za novo službo v prisego vzet. Iz serca mu privoši vsak to povišanje tolikanj bolj, ker se pridni mož že skozi 29 let v bukvarnici vkvarja.

Novičar iz mnogih krajev.

Presvitli cesar se je v sredo zvečer po železnici skozi Prago in Draždano v Berolin podal. — Dolgo pričakovana gojzdna postava, ktera za zgornjo in dolnjo Austrio, Solnograško, Štajarsko, Koroško, Krajn-

sko, Goriško, Teržaško, Tiroljsko, Česko, Marsko, Šlesko, Galicio, Krakovo in Bukovino ob novim letu v veljavnost stopi, je prišla na dan. Obširno je izdelana; po nji se razdelé vsi gojzdje (borštje) z deržavne (cesarstvine), občinske (soseskine) in osebuje (posamnih kmetovavcov); brez dovoljenja se nesmé noben gojzd posekati (popolnoma ob les djati); gojzdnarji bojo v prisego vzeti; scer govori postava od gojzdnih požarov in od poškodovanja gojzdov po merčesih, od povračila gojzdu prizadete škode in ktere cesarske oblasti bojo o tem razsojevale, od varstva gojzdov in prestopkov zoper varnost gojzdne lastnine, od izpeljevanja lesa in družih gojzdnih pridelkov po ptujih zemljiših itd. — Po nar novejših novicah Dunajskih časnikov je že za 6 milionov novih dvajsetic izkovanih. — Sukno Marskih fabrik je tako niske cene, da so cló iz Angleškiga v Berno prišle naročila za-nj. — Sliši se, da se bojo prepovedale teleta spod 40 funtov klati. — Starašinstvo je odločilo novimu francoskemu cesarju 25 milionov frankov na leto; kakor so časniki pisali, jih je želel 30 mil. — Napolitanska, Angleška, Belgiška, Švajciška, Nizozemska, Sardinska in Španjska vlada so Napoleona že za cesarja spoznale. — Cele kupe pisem dobiva ministerstvo pravosodja, v kterih pregnani nasprotniki Napoleona naznanujejo, da so pripravljeni se mu vdati. — Deržavni zbor Angleški se hudo zoperstavlja zoper davkovsko postavo, ktero je undan minister denarstva zboru predložil; tudi časniki, ki so jo izperviga hvalili, jo sedaj hudo grajajo; kaj bo konec te razpertije, se še ne vé. — Razpertije zastran božjiga groba v Jeruzalemu so nek poravnane takole: da vsi spoznovavci ktere koli kristianske vére imajo enake pravice božjo službo v kapeli groba Izveličarja opravljati, ktera stoji pod varstvom francoskiga cesarstva in do ktere ima ključ katolški patriarh.

Nektere Liburniške besede.

Nabral J. Volčič.

Žveg (s-vegnuti) schlechte Neigung, na priliko: ne morem temu orodju nikakor žvega najti, da bi mi dobro k roki stalo; — **šarúni**, na Krajnskem: šoštari, so wie Wanzen, roth mit schwarzen Punkten, auf den Krautpflanzen; **luba**, ein grosses Geschwür, wo nach der Heilung eine knorpelartige Verhärtung übrig bleibt; **serhnuti** — sersnuti, erschauern; — **sderžama**, zusammenhängend von Grundstücken, na priliko: njegova sela so vsa zderžama; — **boljšina**, Besserung; — **baj**, eine Messerei von 48 Mass; — **slotiv**, a, o, der wählerisch in der Nahrung isst; — **splošan**, der Alles gern isst.

Opomin.

Da v škodo ne pridejo, ki imajo še starih krajcarjev kaj, jih še enkrat opomnimo, da naj jih te dni spečajo, ker o novim letu se ne bojo več za denar jemali.

Pogovori vredništva.

V B—č: Smo prejeli in bes. berž ko bo moč vam poslali.

Milodari za reveže pri sv. Trojici

po prošnji v 95. listu „Novic“.

Neimenovan 2 gold.
Vsak dar bomo hvaležno sprejeli in ga odrajtali za razdelitev med uboge gosp. fajmoštru. Vred.

Natiskar in založnik **Jožef Blaznik v Ljubljani.**

Zavolj svetiga dné v saboto pridejo Novice že v petek na svetlo.